

WERKPLAN 2024/2026

Clëntenplatform Participatiewet Utrecht

1. Inleiding

Per 1 januari 2015 is de Participatiewet van kracht geworden. Gemeenten zijn vanaf die datum verantwoordelijk voor mensen met arbeidsvermogen die ondersteuning nodig hebben. Deze mensen ontvingen eerst een uitkering uit de WWB (de wet Werk en Bijstand) en de Wsw (de Wet sociale werkvoorziening). Verder ontving een deel Wajong. De toegang tot de Wajong is nu beperkt tot personen die nu en in de toekomst geen arbeidsvermogen hebben.

2. Missie en visie Cliëntenplatform Participatiewet Utrecht

Missie

Het Cliëntenplatform (CP) Participatiewet is er voor iedereen die hulp of een uitkering krijgt via de Participatiewet. Het CP laat de stem van de mensen die onder de Participatiewet vallen horen aan de afdeling Werk & Inkomen van de gemeente Utrecht die de regels van de Participatiewet uitvoert. Zo kunnen ambtenaren beleid maken dat echt leidt tot werk en ondersteuning bieden aan iedereen die wil en kan werken en dat nodig heeft.

Visie

De cliënt staat voor ons centraal. Door iedereen in de Participatiewet bij te staan en naar ieders ervaringen te luisteren bouwt het CP-expertise op over de problemen waar mensen in de Participatiewet tegenaanlopen. Als we naar ieders ervaringen luisteren en die delen met ambtenaren van Werk & Inkomen kunnen we samen op een creatieve en innovatieve manier een betere verbinding tussen beleid en uitvoering realiseren.

3. Doelstelling, taken en bevoegdheden van het Cliëntenplatform Participatiewet Utrecht

Toevoegen procedure/overlegstructuur om bij beleids- en besluitvorming van de gemeente betrokken te worden

Doelstelling

Uit de verordening Cliëntenparticipatie artikel 3:

Het Cliëntenplatform beoogt personen die worden geraakt door de uitvoering van de wet te betrekken bij beleid gevormd door de gemeente en hiermee de kwaliteit van het beleid en de uitvoering daarvan te verbeteren. Bovendien bevordert dit de kwaliteit van de dienstverlening van de afdeling Werk & Inkomen van de gemeente en daarmee beoogt dit het draagvlak bij de uitvoering van de wet te vergroten.

Het Cliëntenplatform stelt zich daarom ten doel een belangrijke adviserende rol te vervullen met betrekking tot de inbreng van cliënten ten behoeve van beleidsbeïnvloeding en de verbetering van de kwaliteit van dienstverlening op het gebied van de Participatiewet. Het CP biedt een kader voor integrale betrokkenheid van cliënten en representatieve belangenorganisaties bij de beleidsontwikkeling en de kwaliteit van dienstverlening. Het CP houdt zich bezig met collectieve belangenbehartiging en niet met individuele belangen.

Taken en bevoegdheden

Het Cliëntenplatform Participatiewet heeft de volgende taken:

- Een brug vormen tussen Werk & Inkomen en de uitkeringsgerechtigde.
- Het CP en het college staan in continue dialoog met elkaar over het beleid en de uitvoering van de Participatiewet en de dienstverlening aan cliënten in meer algemene zin. Het CP brengt hierover op verzoek van het college gevraagd en ongevraagd advies

uit. Het Cliëntenplatform benut bij inbreng en advies cliëntenervaringen en vertaalt deze naar ervaringskennis.

- Eenmaal per zes weken overleg voeren met een door het college aan te wijzen functionaris van de gemeente, behalve wanneer zij hiervan in gezamenlijk overleg willen afwijken.
- De nodige informatie aanreiken en de gemeente adviseren over de onderwerpen die in het belang zijn van de uitkeringsgerechtigden. Het platform kan adviseren over onderwerpen die buiten de Participatiewet vallen. Werk & Inkomen geeft het Cliëntenplatform de leiding om advies uit te brengen over een aantal onderwerpen die van belang zijn voor de uitkeringsgerechtigden.
- De leden van het Cliëntenplatform vervullen gezamenlijk de taken van het Cliëntenplatform, dragen allen gezamenlijk de verantwoordelijkheid en oefenen samen hun bevoegdheid en taken uit.
- De leden van het Cliëntenplatform zijn verplicht de klachten, vragen en/of suggesties van (meerdere) cliënten die niet opgelost zijn in de vergadering met Werk & Inkomen aan de orde stellen en hen vragen daar wat aan te doen.
- In voorkomende gevallen zullen de leden van het Cliëntenplatform de uitkeringsgerechtigden informeren over de zaken waarmee het CP bezig is.

4. Samenstelling van Cliëntenplatform Participatiewet Utrecht

1. Het Cliëntenplatform bestaat uit maximaal 8 leden die door het Cliëntenplatform voorgedragen worden. De leden worden voor 3 jaar benoemd en kunnen voor nog eens 3 jaar herkozen worden.
2. Het Cliëntenplatform heeft een voorzitter, vicevoorzitter en een penningmeester.
3. De ondersteuner stelt een lijst van aan- en aftreden op en houdt deze bij.
4. Het Cliëntenplatform adviseert en denkt mee, ook behartigt en waakt het over het belang van de uitkeringsgerechtigde van de participatiewet van de gemeente Utrecht.
5. Het Cliëntenplatform besluit over de deelname van flexibele leden waarbij aspecten als deskundigheid, scope van de inbreng en duur van de deelname aan het Cliëntenplatform aan bod komen. De flexibele leden kunnen worden voorgedragen door belangenorganisaties, de besluitvorming hierover ligt bij het Cliëntenplatform. Deze leden kunnen ook inbreng leveren indien dit wenselijk is. Maar de discussie en de besluitvorming is voorbehouden aan de leden van het Cliëntenplatform.
6. Het werkplan is voor ongeveer 3 jaar geldig.

5. Begroting, vergadering en verslagen van het Cliëntenplatform Participatiewet Utrecht

1. Het Cliëntenplatform vergadert zo vaak als nodig is met een minimum van 8 keer per jaar.
2. Hiertoe wordt per kalenderjaar een vergaderschema vastgesteld.
3. De begroting en het werkplan worden door het CP vastgesteld en ter goedkeuring aan het college voorgelegd.
4. Verslagen zijn openbaar.

6. Thema's van het Cliëntenplatform Participatiewet Utrecht

Het Cliëntenplatform houdt zich bezig met de volgende thema's:

- 6.1. Re-integratie en beschut werk

- 6.2. Schuldhulpverlening en nieuwe aanpak om huisuitzettingen bij huurschulden te voorkomen
- 6.3. Vermindering armoede/nieuwe nota financiële bestaanszekerheid
- 6.4. Inburgering koppelen aan participatie
- 6.5. Deskundigheidsbevordering
- 6.6. Communicatie/netwerk opbouwen van de sociale kaart van Utrecht
- 6.7. Ideale samenstelling van het Cliëntenplatform Participatiewet.

Deze thema's worden hieronder kort toegelicht, daarbij zijn acties geformuleerd en aangegeven wie de proceseigenaar van het betreffende thema is. Proceseigenaren zijn verantwoordelijk voor het uitvoeren (c.q. coördineren) van de geformuleerde actie(s), onderhouden daarbij de benodigde contacten, stellen de actie zo nodig bij, brengen verslag uit aan het Cliëntenplatform en leveren concrete input voor het schrijven van de adviezen.

6.1. Re-integratie en beschut werk

Re-integratie is een belangrijk instrument als je vanuit ziekte of beperking weer aan de slag wil. De vraag is hoe effectief het beleid van de gemeente is. Als je vanuit de uitkering gaat werken, kan het zo zijn dat je met werken netto minder overhoudt omdat je geen aanspraak meer kunt maken op toeslagen of kwijtschelding. De Participatiewet geeft de mogelijkheid om de zogenaamde "armoedeval" tijdelijk te compenseren. Hoe functioneert dat in de praktijk en hoeveel mensen maken hier gebruik van? Hoe worden mensen met een beperking die niet in het doelgroepenregister staat, begeleid naar werk vanuit de bijstand?

Beschut werk: de UW-bedrijven vervangen de sociale werkplaatsen, daar werkt nog een groep ouderen. Veel werk- en re-integratieprojecten zetten mensen daar aan het werk. Als mensen in de sociale werkvoorziening zitten, hebben ze geen uitkering. Ze worden gedeeltelijk door werkgevers en gedeeltelijk door Participatiewet betaald; het CP houdt zich bezig met de laatste groep.

Onder dit punt vallen o.a. de verordening, begeleiding naar werk van groepen mensen in de bijstand met een beperking die niet in het doelgroepenregister staat, samenwerken met Cruwt (samenwerking directeuren sociale diensten) en betrokken organisaties.

Proceseigenaar: Roos Hoelen, Shakila Paltan, Theo Baggerman, Saskia Brakenhoff
Actie: actief monitoren van de re-integratie verordeningen gemeente Utrecht, kritische vragen stellen en advies geven voor bijstelling waar dat nodig blijkt te zijn
Beoogd resultaat: geëvalueerde re-integratie verordening, adviezen voor bijstelling
Plan van aanpak: op te stellen door de proceseigenaar

Onderwerpen:

1. PTO of werken in loondienst in deeltijd. De verrekening van inkomsten en de mogelijkheid het bedrijf te laten groeien. Nu werken de regels belemmerend voor een perspectief op meer geld, inkomen en autonomie.
2. Klachtenprocedure die juiste en transparante informatie biedt. Inzicht in hoe de privacy wordt gewaarborgd.
3. Beleid en verordeningen: zo'n 95% van de verordening gaat over boetes en niet over hulp om het leven qua werk en inkomen weer op de rails te krijgen. We zien graag verordeningen die kans bieden op groei en ontwikkeling en minder gefocust zijn op straffen.

4. De burger heeft nu te weinig controle over gemaakte afspraken. De mogelijkheid om de gemeente te controleren op fouten ontbreekt nu. Het CP wil dat er een soort UWV omgeving komt waarop iedereen in de bijstand alles kan zien wat er is afgesproken en besloten.

Fasen voor de komende jaren:

1. Signaleren van problematiek op financieel gebied; kwaliteit van de dienstverlening in bemiddeling voor mensen in de Participatiewet.
2. Analyse: welke problemen staan op zichzelf en welke worden veroorzaakt door fouten in lokale wet- en regelgeving (Verordening) en/of systemen?
3. Onderzoek naar waar ruimte is: vergelijken van de Utrechtse Verordeningen met de Participatiewet en analyseren waar mogelijkheden voor verruiming zijn.
4. Gevraagd en ongevraagd voorstellen voor nieuwe aanpakken.

Onderwerpen die het CP op bovenstaande wijze wil aanpakken:

1. Informatievoorziening m.b.t. wet- en regelgeving: nu worden vooral de plichten genoemd maar niet de rechten.
2. Verrekeningen van deeltijdinkomen uit werk in loondienst of ondernemerschap: hoogte, transparantie en redelijkheid ervan.
3. De kwaliteit van dienstverlening op het gebied van werk/re-integratie: vrije keuze in trajecten en trajecten die aansluiten bij het niveau en de wensen van de cliënt.

6.2. Schuldhelpverlening/nieuwe aanpak voorkomen van huisuitzettingen bij huurschulden

Op papier is alles goed geregeld. Maar een heldere samenwerking is nodig. De nadruk moet liggen op het voorkomen van schulden door preventie en nog meer voorlichting, zeker voor jongeren. De toegang moet laagdrempelig zijn.

Ook belangrijk is de relatie laaggeletterdheid en schulden. Er moet blijvende aandacht zijn voor duidelijk en eenvoudig taalgebruik in brieven en formulieren. En de papieren weg moet blijven bestaan, naast de digitale snelweg.

Bij schulden kan de gemeente Utrecht doorverwijzen naar een bewindvoerder. In hoeveel van de gevallen stuurt de gemeente Utrecht mensen door naar een bewindvoerder en is er een kwaliteitslijst van deze bewindvoerders?

De gemeente wil het CP betrekken bij een nieuwe aanpak van voorkomen van huisuitzettingen bij huurschulden. In Q3 2023 wordt een en ander in gang gezet.

Proceseigenaar: Hennie Zoontjes en Chandra Raghoebir
Actie: inzicht krijgen in hoe de samenwerking en communicatie verloopt tussen de buurtteams
Beoogd resultaat: adviezen voor een goede samenwerking en communicatie tussen de verschillende organisaties op het gebied van schuldhelpverlening
Plan van aanpak: op te stellen door de proceseigenaar

6.3. Vermindering armoede/nieuwe nota financiële bestaanszekerheid

Er zijn zowel lokaal als landelijk regelingen om het inkomen te ondersteunen, armoede tegen te gaan en de participatie aan de samenleving te bevorderen:

Lokaal gelden de U-pas en de gemeentelijke zorgverzekering (U-polis) als belangrijke maatregelen om armoede te verminderen en participatie te bevorderen. De gemeente gaat

de toppolis van de U-polis evalueren en kijken of deze niet te duur is geworden voor de doelgroep.

Ook kent de gemeente Utrecht het Huishoudboekje waarbij de gemeente een bepaald deel van de vaste lasten betaalt aan mensen die deze ondersteuning (tijdelijk) nodig hebben. De gemeente hoopt hiermee mensen te ontzorgen en inzicht te geven in hun uitgavenpatroon. Daarnaast bestaat er nog de mogelijkheid tot kwijtschelding van de onroerendezaakbelasting (OZB) en kunnen alle Utrechters met een laag inkomen via de gemeente een beroep doen op de bijzondere bijstand en een jaarlijkse individuele inkomenstoelage aanvragen. De vraag is of deze regelingen voldoende bekend en toegankelijk zijn en het aanvragen hiervan of een beroep doen hierop niet leidt tot bureaucratische belemmeringen.

Het CP wordt ieder jaar in het eerste kwartaal gevraagd op commentaar op de Minima Effect Rapportage.

In Q4 2023 wordt de nieuwe nota financiële bestaanszekerheid gepubliceerd. Het CP zal haar bijdrage hieraan leveren. Bejegening door de gemeente van mensen die gebruik maken van de Participatiewet is wat CP betreft een van de speerpunten. Ook de follow-up van deze nieuwe nota wordt door het CP gedaan komende jaren.

Proceseigenaar: Hennie Zoontjes en Saskia Brakenhoff
Acties: uitzoeken of er voldoende gebruik wordt gemaakt van de regelingen en de toegang tot de regelingen niet leiden tot bureaucratische belemmeringen. Bijdragen aan de nota financiële bestaanszekerheid
Beoogde resultaten: inzicht in hoe andere gemeenten hier mee om gaan en op basis daarvan adviseren. De nieuwe nota draagt bij aan een verbetering van de financiële bestaanszekerheid van gebruikers van de Participatiewet.
Plan van aanpak: o.a. input ophalen bij de gebruikers van de Participatiewet

6.4. Inburgering koppelen aan participatie

In vele sectoren is er personeelstekort. Mensen die in Nederland komen wonen moeten in Utrecht een traject kunnen doorlopen waarbij inburgering ook leidt tot participatie in de samenleving. Bij jongeren is dat zeker van belang, ze worden teveel naar een uitkeringssituatie geleid terwijl ze goed zelf aan de slag kunnen. Stimuleer mensen Nederlands te leren door ze een werkplek aan te bieden. En als mensen eenmaal werk hebben, is het gemakkelijker in te burgeren. Het is van belang dat de gemeente de NT2 taalcursus betaalt, zodat mensen die willen werken dankzij dit diploma inderdaad aan de slag kunnen gaan.

Proceseigenaar: Ali Saadaoui
Actie: gemeente stimuleren NT2 taalcursus te betalen; dit is geen wettelijke verplichting.
Beoogd resultaat: ervoor zorgen dat mensen die willen gaan werken dat kunnen doen.
Plan van aanpak: bespreken met gemeente

6.5. Deskundigheidsbevordering

Het Cliëntenplatform heeft zowel collectieve als individuele opleidings- en trainingswensen. Deze moeten in kaart gebracht worden wat betreft de soft skills en de hard skills. Het uiteindelijke doel is om de samenwerking en professionaliteit van het Cliëntenplatform te bevorderen.

Proceseigenaar: Hennie Zoontjes en Shakila Paltan
Actie: Cliëntenplatform blijft de eigen professionaliteit ontwikkelen
Beoogd resultaat: De leden hebben – in onderling overleg – verschillende kwaliteiten ontwikkeld die ten gunste komen aan de thema's waar het Cliëntenplatform zich hard voor maakt.
Plan van aanpak: cursussen voorleggen aan (vice)voorzitter

6.7. Communicatie/netwerk opbouwen van de sociale kaart van Utrecht

Het Cliëntenplatform moet via verschillende wegen haar bekendheid vergroten. Cliënten en andere organisaties moeten weten dat het Cliëntenplatform er voor hén is. Het CP moet meer inzicht krijgen in de problematiek van cliënten om de juiste adviezen ter verbetering te kunnen geven aan Werk & Inkomen.

Er is een website, facebookpagina, een folder. Het CP heeft de intentie spreekuren (digitaal of anderszins) te organiseren. We spreken nog weinig cliënten en krijgen ook geen tot weinig mails.

We hebben een communicatiebureau in de arm genomen dat voor ons een plan gaat opstellen voor de komende 3 jaar om meer contact met de cliënten te krijgen. De komende jaren zullen het communicatiebureau en het CP gezamenlijk het plan verder uitwerken en implementeren. Het doel is dat cliënten van de Participatiewet ons weten te vinden en dat we hen effectief weten te bereiken. Daardoor kunnen we de ervaringsdeskundigheid van cliënten beter benutten.

Daarnaast willen we een netwerk opbouwen bestaande uit verschillende organisaties in Utrecht die in het sociaal domein actief zijn. Zo kan het CP meer samenwerken met andere organisaties om de uitdagingen in het sociale domein tegemoet te treden.

Proceseigenaar: Hennie Zoontjes en Chantal Sewdoelaré
Actie: i.s.m. communicatiebureau vergroten van bekendheid CP
Beoogd resultaat: dankzij bekendheid beter benutten van ervaringsdeskundigheid van gebruikers Participatiewet voor betere adviezen hierover aan de gemeente
Plan van aanpak: op te stellen door de proceseigenaar